

Tanıtım

Tema: Geçmişin İnşa Sürecinde Tarih

Konu: Tarih Öğrenmenin Faydaları

Temanın Amacı: Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarını yorumlayabilme

Anahtar Kavramlar: Tarih Şuuru - Toplumsal Hafıza - Kanıt Değerlendirme - Çatışan Yorumlar - Geçmişteki Değişim Örneklerini Değerlendirme

Köprü Kurma

1. Tarih Öğrenmenin Faydaları

Tarih boyunca Anadolu, başta iklim ve jeopolitik konumu olmak üzere, limanlar, otlaklar ve stratejik savunma güzergâhlarına sahip olmuştur. Bu özellikleri itibariyle ekonomik, sosyal, kültürel kimliğinden dolayı çekim merkezi haline gelmiştir. Gelen kitlesel göç dalgaları, Osmanlı Devleti'nin ve sonrasında da Türkiye Cumhuriyeti'nin toplumsal, etnik ve kültürel yapısını büyük ölçüde etkilemiştir.

1850'li yıllarda Kırım Tatarlarıyla başlayan göç dalgalarını, sonrasında Gürcü ve Çerkezler başta olmak üzere Dağıstanlılar, Çeçenler, Lazlar gibi Kafkaslar' da yaşayan halklarla birlikte göç hareketleri devam etmiştir.

Kuzeyden alınan bu göçlerin yanı sıra diğer bir önemli göç dalgasını ise bu topraklara yüzlerce yıl önce yerleşmiş Türklerle beraber, bu bölgede yaşayan Arnavut, Boşnak, Pomak vb. diğer halklar oluşturmuştur. Bu bölgeler arasında Kırım Tatar Göçleri, Osmanlı topraklarına gerçekleşen ilk büyük çaplı Müslüman göç dalgasıdır. 1783 öncesi dönem de Kırım Tatarlarının Osmanlı topraklarına küçük gruplar halinde göçleri bulunmaktaydı. Ancak, dalga boyutundaki ilk büyük göç, 1783 yılında Çarlık Rusya'sının Kırım'ı ele geçirmesiyle gerçekleşmiştir. Bundan sonraki Tatar göçlerinde 1890 yılına kadar Osmanlı – Rus savaşları belirleyici olmuştur.

Çerkez göçü en az Kırım Tatarlarının göçü kadar dramatik sonuçları olan ve Anadolu'nun demografik yapısını etkileyen kitlesel göç olarak karşımıza çıkmaktadır. Aralıklı olarak Birinci Dünya Savaşı'na kadar 2,5 milyon civarında Çerkez göç etmek zorunda kalmıştır. Ancak bu göçmenlerin büyük bir kısmı (yaklaşık 1 milyon civarı) göç sırasında hayatını kaybetmiştir.

19. Yüzyılın başlarından itibaren Azerbaycan'dan da çok sayıda göçmen gelmiştir. Özellikle 1877-1878 yılları arasında göçlerin yoğunlaştığı görülmektedir. Ayrıca, sadece Birinci Dünya Savaşı sırasında da yaklaşık 10.000 kişi daha Anadolu'ya göç etmiştir.

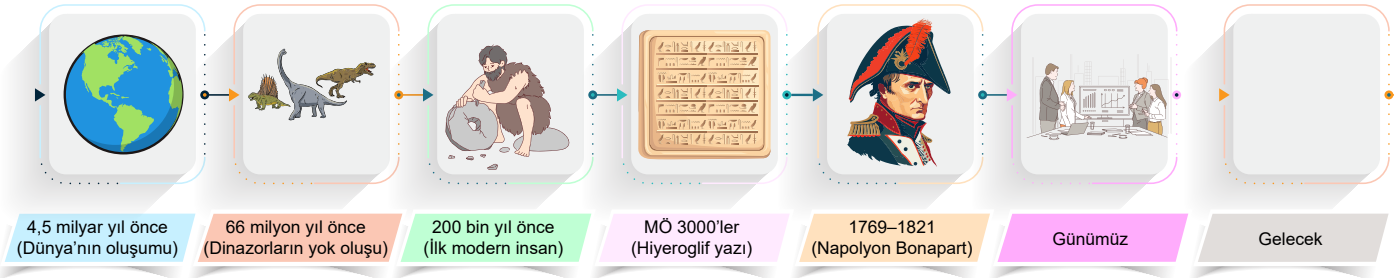
Bir milyonun üzerindeki diğer bir göç dalgası ise "Gürcü" göçleridir. İlk olarak 1828 – 1829 yıllarındaki Osmanlı – Rus savaşı sonrasında başlayan Gürcü göçleri 1921 yılına kadar devam etmiştir.

Metinde verilen bilgilerden hareketle tarihte yaşanan göç hareketleri ile günümüzde yaşanan göç hareketlilikleri arasında benzerlikler nelerdir? Bu durumun devletler ve toplum açısından ortaya çıkardığı olumlu ve olumsuz durumlar hakkında düşüncelerinizi açıklayınız.

Geçmişten günümüze birçok göç hareketlilikleri yaşanmıştır. Bu hareketliliklerin benzerlikleri arasında; iş olanakları ve daha iyi yaşam koşulları arayışı, insanların güvenlik sorunu yaşamaları, iklim değişikliği ve doğal felaketlerin yaşanması gibi durumlar vardır. Göç hareketlerinin olumlu yönleri arasında kültürel zenginliğin, iş gücünün ve ekonomik hareketliliğin artması örnek olarak gösterilebilir. Olumsuz yönlerine ise farklı kültürel geçmişlerden gelen bireyler arasında anlaşmazlıkların yaşanabilmesi, yoğun göç alan bölgelerde konut, sağlık ve eğitim gibi hizmetlerin yetersiz kalması gibi durumlar örnek gösterilebilir.

TARİH ÖĞRENMENİN FAYDALARI

“Tarih ne güzel aynadır.
Bugünkü uyanışı düne,
geçmişe borçluyuz”
Mustafa Kemal ATATÜRK

- Tarih okumak, tarih öğrenmek ve tarih çalışmak yalnızca profesyonel ya da amatör tarihçiler veya tarih eğitimcilerinin ilgilendiği, üzerinde düşünüldüğü bir alan değildir ve belki de tarihsel zamanın hiçbir döneminde yalnızca belirtilen gruplara has bir konu olarak görülmemiştir.
- İnsanı kendi tabiatından sıyrıp hayvani bir tabiata büründürdüğümüzü varsayalım. Yalnızca şimdiki zamanı yaşasaydık bazı şeylere ihtiyaç duyulmazdı. Şayet geleceği planlamak ve biçimlendirmek gibi bir düşüncemiz yoksa, gayemiz, idealimiz, ütopyamız yoksa; yahut geleceğe dair bir vizyonumuz, dünya görüşümüz yoksa geçmiş ya da bugünle de ilgilenmemiz gerekmezdi.
- İnsanlar bugünde yaşar; gelecek için kaygı duyup, planlar yaparlar. Fakat tarih, geçmiş hakkında çalışma demektir. Bugünde yaşamının ve gelecekte neler olabileceği hakkında tahminlerde bulunmanın getirdiği baskılar, geçmişle ilgili düşünmenin ne işe yarayacağı sorusunu akla getirir.

- Bilindiği üzere insanoğlu sosyal bir varlıktır. Bu sebeple çevresiyle birlikte yaşamak durumundadır. Sağlıklı bir hayat veya düşünce tarzının teşekkülünde ise insanın önce kendisini tanıması gerekir. Acaba insanlık hangi geçmişten bu zaman geldi? İnsanoğlu geçmişte nasıl yaşadı? Hangi fikirler veya idealler nasıl uygulandı ne gibi sonuçlar doğurdu? Bu ve buna benzer bütün sorulara cevap verebilmede öncelikle tarihe müracaat ederiz.
- Tarih, insanların ve toplumların nasıl davrandıkları hakkında bizlere bilgiler sunan bir depo gibidir. Tarihin sağladığı malzemeyi kullanmayan bir millet bir savaşı nasıl değerlendirebilir? Eğer geçmişteki tecrübeler hakkında bildiklerimizden faydalanmıyorsak dehayı, teknolojik yenilikleri ya da inançların aile yaşantısı üzerine etkisini nasıl anlayabiliriz?
- Temel olarak bu bizim niçin tarihten uzak duramayacağımız anlamına gelmektedir. Tarih bize toplumların nasıl bir işleyişe sahip oldukları hakkında kapsamlı ve açık esasları sunduğu gibi; insanların kendi yaşamlarını devam ettirebilmeleri noktasında ihtiyaç duydukları toplumsal işleyiş ile ilgili bir düşünce altyapısı da sağlamaktadır.
- Geçmişte ve günümüzde uzun bir devlet geleneğine sahip olmayan milletler veya milletteleşme sürecinde olan toplumlar, kendilerine tarih yaratmanın endişesi içerisinde olagelmışlerdir. Mesela; ABD'nin devlet olarak uzun bir geçmişi yoktur. Hatta bu devleti oluşturan toplum çok uluslu bir yapı olup “millet” dahi değildir. Ancak milletteleşme sürecindedir ve bir “Amerikan” milleti kurulmaya çalışılmaktadır. Bunun için de hafıza yani zengin bir tarih inşa edilmesine önem vermektedir.

Türklerin Günümüzde Yaygın Olarak Yaşadığı Bölgeler

- Oysa tarih birikimi konusunda millet olarak Türklerin böyle bir endişesi bulunmamaktadır. Dünya tarihinin en köklü medeniyetleri arasındadır.
- Tarih, yeni yetişen gençlerimize bir güç kaynağı olarak, millî kültürlerine, kendilerine güven veren bir birikim olarak okutulduğu zaman işlenmiş bir maden gibi faydalı olur.
- İyi bir tarih eğitimi, bu toplumun her bir ferdi, iki bin, üç bin yıllık bir şuur genişlemesine götürür; kendisini bu uzun ve büyük birikimin parçası ve sahibi olarak hissetmesini sağlar. Bu güven duygusu toplumun her alanda olmazsa olmaz şartıdır.
- Kendine güvenini yitiren toplumların da, fertlerine vaat edecek bir başarıları yoktur. Tarih eğitiminin asıl önemi, kazandırdığı güven ve kimlik duygusundadır.

Etkinlik 1

Hayat ileriye bakarak yaşanır,
geriye bakarak anlaşılır.
Kierkegaard

Soren A. Kierkegaard'ın bu sözü size ne çağrıştırmaktadır. Düşüncelerinizi yazınız.

İleriye bakarak yaşamak, geleceğe dair umutlar ve hedeflerle dolu bir yaşam sürmeyi ifade ederken, geriye bakarak anlamak, geçmişteki deneyimlerden ders çıkarmayı ve bu derslerle kendimizi geliştirmeyi anlatır. Yani, hayatı tam anlamıyla yaşamak için hem geleceğe odaklanmalı hem de geçmişten öğrenmeliyiz.

Etkinlik 2

Aşağıdaki metinden yola çıkarak soruları cevaplayınız.

“Milletlerin tarihi tecrübeleri, uzviyette olduğu gibi irsi veya tohum olarak nesilden nesle geçmez. Tarih hakkında bilgi, kültür yani öğrenme yolu ile elde edilir. Bir millet çocuklarına tarihini öğretmezse, onlar kendiliklerinden bu bilgiyi edinemezler. Hatta buna ihtiyaç bile duymayabilirler. Milletlerinin tarihini bilmeyen nesiller, içlerinde milletlerine karşı canlı bir ilgi ve sorumluluk duygusu da hissetmezler. Böylelerinin yabancı tesirine kapılması ve yabancılara köle olması çok kolaydır.”

a. Size göre Prof.Dr. Mehmet KAPLAN'ın bu cümlesine başlık olarak ne yazılabilir?

Prof. Dr. Mehmet Kaplan'ın anlatımına başlık olarak “Tarih Bilincinin Önemi” yazılabilir. Yukarıdaki ifadelere sizlerde farklı başlıklar yazabilirsiniz.

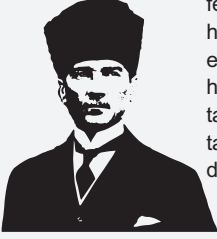
b. Prof.Dr. Mehmet KAPLAN'a göre tarih öğrenmenin en önemli işlevi nedir?

Yabancı tesirine kapılmayı engellemesi ve ülkeye karşı sorumluluk duygusu kazandırması

c. Metne göre tarihini bilmeyen milletlerin olumsuzluklar yaşayacağı durumlar nelerdir?

Kişilerin mensup oldukları ülkeye karşı sorumluluk duygusu hissetmemeleri ,yabancı tesirine kapılmaları ve yabancılardan tüm isteklerini yapmaya hazır hale gelmeleri

Tarih Öğrenmenin Bireye ve Topluma Faydaları

ATATÜRK'ÜN TARİHİ UYARISI

Tarihimizi inceleyiniz. Türk'ün çektiği bütün felaketler, karşılaştığı tehlikeler ve kötülükler hep kendi öz benliğini, milli varlığını ihmal ederek, nereden geldikleri ve ne oldukları, hangi nesle ait buldukları belirsiz bir takım kimseleri kendilerine ve yönetici tanıyarak onların bilinçsiz bir aracı olmak durumuna düşmesi sonucudur.

- Tarihi olaylar milletlerin hayatını oldukça fazla etkileyen olaylardır. Tarihin milletlerin hafızasını oluşturduğu bilinen bir gerçektir. Bu gerçeklikler bireyin yaşadığı toplumla bağ kurmasını, şuurlu bir yaşantıya sahip olmasını sağlar. Bunun yanı sıra tarih öğrenmek;
- Çeşitli olaylar arasında ilişki kurup, mantık yürüterek sonuca varabilme yeteneği kazanmasına,
- Bilime aykırı düşünme biçimi yerine ileriye dönük, güncel olayları geniş açıdan değerlendirebilen, toplumsal gelişmeleri anlayıp yorumlayabilen bir düşünme tarzına sahip olmasına,
- Yaşadığı toplumun bir ferdi olarak geçmişini öğrenen kişinin, millî değerlerini, kültürünü tanıyarak millî bilinç kazanmasına,
- Uygarlıkların nasıl meydana geldiğini ve tüm toplumların katkısıyla oluştuğu bilincinin oluşmasına; ortak değerlere sahip çıkarak din, dil, ırk gibi ayrımlara girmeden barış içinde yaşamayı öğrenmesine,
- Bireyin ulusal tarihinin dünya tarihi içindeki yerini kavramasına,
- Araştırma, kanıt bulma ve sorgulama becerisi kazanmasına,
- Sorumluluk ve vatandaşlık duygusu gelişmesine,
- Çok yönlü düşünebilme yeteneğinin gelişmesine,
- Geçmişten günümüze toplumsal sorunların çözümünde barışa dayalı politikaların geliştirilmesine ve uygulanmasına katkı sağlar.

Örnek 1

İnsanlık günümüzde birçok problemle karşı karşıyadır. İnsanlığın karşılaştığı bu problemlerin daha önce de yaşanmış olduğundan hareketle onların tecrübe ve çözüm yollarından yararlanmak istenmesi tarih biliminin önemini ortaya koymaktadır.

Bu bilgilere göre tarih biliminin kişiye kazandırdığı faydalar arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Olayları muhakeme ederek akıl yürütme
- B) Bilimin doğası üzerine farkındalık kazanma
- C) Deney yaparak veri elde etme
- D) Durağan düşünce yapısına sahip olma
- E) Analitik bakış açısına karşı çıkma

Muhakeme(bir sorunu çözmek için çıkar yol arama) yapmak ve akıl yürütmek tarih biliminin kişiye kazandırdığı faydalardandır. Cevap: A

Tarih Öğrenen Bir Kişi Ne Tür Beceriler Geliştirir?

Kanıtı Değerlendirme Yeteneği: Tarih çalışmak çeşitli türden kanıtlarla uğraşma ve onları değerlendirme tecrübesi kazandırır. Söz konusu kanıtlar, tarihçilerin geçmişe ait geçerli, tam ve doğru fotoğrafı şekillendirebilmek için kullanabildikleri kanıtlardır. Eski siyasi liderlerin demeçlerinin – bu da bir tür kanıttır – nasıl yorumlanabileceğini öğrenmek, günümüzdeki siyasi liderlerin verdiği nesnel demeçler ile kendi öznel amaçlarına yönelik beyanatlarını ayırt etmeye yarayacak kapasiteyi oluşturmaya yardımcı olur. Kamusal beyanlar, özel kayıtlar, sayısal veriler, görsel materyaller gibi farklı türden kanıtları birleştirmeyi öğrenmek, çeşitli tiplerdeki verilere dayanan tutarlı argümanlar oluşturma yeteneğini geliştirir. Bu beceri, günlük yaşamda karşılaşılan bilgi ve durumlar için de uygulanabilir.

Çatışan Yorumları Değerlendirmek: Tarih öğrenmek, farklı ve çoğunlukla çatışan yorumları ayırt etmeyle ilgili çeşitli beceriler kazanmak demektir. Birbiriyle çelişen ve çatışan yorumları belirleyerek bunları değerlendirmeyi öğrenmek tarih öğreniminin sağladığı temel vatandaşlık becerilerinden biridir. Bu yüzdendir

ki tarih hakkında çoğu zaman “insan deneyimlerinin laboratuvarı” yakıştırmasında bulunulmaktadır. Bu, tarihsel çalışmanın tüm faydaları ile kimlik inşa etmek amacıyla geçmişin daha sınırlı kullanımının çatıştığı bir alandır. Geçmiş durumların incelenmesi ile ilgili deneyimler, ulusal kimlik ile grup kimlikleri hakkındaki taraflı iddiaları değerlendirme sırasında yararlanılabilecek yapıcı bir eleştirme duygusu geliştirmeyi sağlar.

Geçmişteki Değişim Örneklerini Değerlendirme Tecrübesi:

Geçmişteki değişim örneklerini değerlendirme tecrübesi, bugünün toplumundaki değişimleri anlamak için hayati öneme sahiptir. Bu beceri, “sürekli değişen dünya” olarak tabir ettiğimiz bugünkü yaşam için çok gereklidir. Değişmeyi analiz etmek demek değişimin büyüklük ve önemini belirleme noktasında çeşitli yetenekler kazanmak demektir. Bazı değişimleri geçmişteki benzer örnekleriyle karşılaştırmak, tarih öğrencilerinin bu türden yetenekler geliştirmelerine yardımcı olur. Değişimin muhtemel nedenlerini belirleme becerisinde olduğu gibi, en dramatik değişimlere her zaman eşlik eden süreklilikleri belirleme yeteneği de tarih öğrenimi sayesinde kazanılmaktadır. Tarih öğrenimi kişinin, bir değişimin temel nedenlerini, asıl etkenini, ya da çoğu örnekte olduğu gibi bir dizi etkenin bir araya gelerek asıl değişmeyi oluşturması gibi izah tarzlarını anlayıp çözmesine yardımcı olur.

Örnek 2

Milletlerin tarihi tecrübeleri irsi veya tohum olarak nesilden nesile geçmez. Tarih hakkında bilgi ve kültür öğrenme yolu ile elde edilir. Bir millet çocuklarına tarihini öğretilmezse, onlar kendiliklerinden bu bilgiyi edinemezler. Hatta buna ihtiyaç bile duymayabilirler.

Bu bilgilere göre milletlerin tarih öğrenmeye ve öğretmeye ihtiyaç duymalarının nedenleri arasında;

- I. kişilerin milletlerine karşı sorumluluk duygusu hissetmelerini sağlama,
- II. yabancıların olumsuz tesirlerini bertaraf etme,
- III. fertleri birbirlerine kan bağı ile bağlama

durumlarından hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Kan bağı bireylerin biyolojik akrabalarının dışında karşılıklı rıza göstererek sonradan oluşturdukları bir akrabalık ilişkisidir. Bu nedenle III. öncül gösterilemez.

Cevap: D

Bir söz:

“3000 yıllık geçmişin hesabını yapamayan insan günübirlik yaşayan insandır.”

Goethe

Etkinlik 3

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Size göre tarihin insanlara ve toplumlara kazandırdığı fayda nedir? Açıklayınız.

Tarih bilimi; kimlik gelişimi, deneyimlerden ders çıkarma, kültürel mirasın korunması, toplumsal bilinç, eleştirel düşünce, toplumsal dayanışma, siyasi bilinç gibi alanlarda insanlara ve topluma önemli faydalar sağlamaktadır.

b) Tarihte olup bitenleri bilmek onu yeniden yaratmak, cansız deneyimi canlı hale getirmek ve olanı yeniden oluşturmak diye anlaşılmaktadır. Çünkü tarih geçmişte olmuş bitmiştir ve ne olmuşsa o olmuştur. “Oluş-biteni olup bitmemiş, yapılabilecek yapılmamış edilmemiş, yaşanmış olanı yaşanmamış yapacak bir durumda değiliz.”

Takiyettin Mengüşoğlu'nun bu sözü tarih bilimi hakkında neyi kastetmektedir? Açıklayınız.

Metinde verilen ifadelerle göre tarih bilimi objektif olmak zorundadır. Objektif tarihciliğin olmadığı bir yerde, gerçek tarihin öğrenilmesi imkansızlaşır. Tarih, bir propaganda aracına dönüşür.

c) “Tarih şuuru taşıyan milletler millî kudret ve medeniyet hamlelerinde bu hazineden faydalandıkça tarihin onlar için faydası vardır. Bu sebeple tarih yazılıp bir kültür ve şuur kaynağı olmadıkça, toprak altında kalan kıymetli madenler gibi, hiçbir mana ifade etmez.”

Osman Turan'ın bu sözünden hareketle yaşadığınız coğrafyaya ait bir kültürü örnek olarak gösteriniz. Bu kültürün oluşum süreci hakkında kısaca bilgi toplayınız. Topluma faydası hakkında düşüncelerinizi yazınız.

Medeniyetlerle beraber ortaya çıkan kültür; insanların günlük hayatını düzene koyma çabasıyla oluşturduğu maddi, manevi değerleri içerir. Bu sebepledir ki kültür öğeleride bölgeden bölgeye değişkenlik gösterebilmektedir. Halk oyunları, yemekler, mimari, yöresel giysiler araştırma konusu olabilir.

Etkinlik 4

Tarih öğrenmenin bireye ve topluma sağladığı katkıları sınıflandırarak aşağıdaki tabloya yazınız.

A) Bireye Katkıları

-Birey; özünü, toplumunu, dünyayı tanır ve öğrenir.
- Tarih, uyguladığı yöntemlerle bireylerde araştırma ve kanıt kullanma becerisini artırır.
- İnsanların sorgulama ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirir.
- Tarihsel süreçte meydana gelen değişimleri ve süreklilikleri algılar.

B) Topluma Katkıları

- Toplumsal bilinç oluşturur.
- Toplumsal dayanışmayı sağlar.
- Millî şuur oluşmasını sağlar
- Ortak duygu ve düşünde etrafında millerlerin toplanmasını sağlar.

Örnek 3

“Tarihin, hafıza ve kimliğin karşılıklı etkileşime girişindeki rolü, aslında hafıza ve kimliğe yeni bilgi eklemek değil, kimliğin hafızadan almış olduğu unsurlara meşruiyet kazandırmaktan ibarettir.2017 yılında Vatandaşlık ve Nüfus İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve e-devlet üzerinden hizmete açılan Alt-Üst Soy Raporu uygulamasına vatandaşlar tarafından yoğun ilgi gösterilmiştir.

Buna göre,

- I. halkın kültürel kimliğine önem verdiği,
 - II. devletin kültürel kimlik konusunda teknolojik imkanlar sunduğu,
 - III. halkın teknolojiyi olumsuz yönde kullandığı
- yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I,II ve III

III. öncülde verilen ifade sorunun açıklama kısmında verilen bilgilerle uyuşmadığından bu öncül cevap olarak söylenemez.

Cevap: C

ZANNETMEKİ ECDADIN ASIRLARCA
UYUDU,
NEREDEN BULACAKTIN O ZAMAN

1873-1936
MEHMET ÂKİF ERSOY

Etkinlik 5

Cumhurbaşkanlığı Forsu'nda ortada bir güneş ve onun etrafında 16 küçük yıldız yer alıyor.

Güneş Türkiye Cumhuriyeti'ni, yıldızlar ise tarihte Türkler tarafından kurulan 16 imparatorluğu temsil ediyor.

Bu imparatorluklar sırasıyla Büyük Hun, Batı Hun, Avrupa Hun, Ak Hun, Göktürk, Avar, Hazar, Uygur, Karahanlılar, Gazneliler, Büyük Selçuklu, Harezmsahlr, Altınordu, Timur, Babür ve Osmanlı şeklindedir.

Yukarıdaki bilgiler ışığında tarihte birçok Türk devleti kurulmasının günümüz Türkiye'sinde millî kimlik ve aidiyet oluşturmadaki rolü ile ilgili yorumlarınızı yazınız.

Binlerce yıl farklı coğrafyalarda yaşayan Türkler, kendi kurduğu devletlerin dışında hiçbir güce yaslanmadan; diliyle, sanatıyla, mîmarisiyle ve hatıralarıyla özgün bir kültürün oluşmasını sağlamıştır. Buna bağlı olarak aynı kaderi yaşayan insanların birlik ve beraberlik duygusu, ortak tarih ve sahip olunan değerleri koruma arzusu bu tarihsel süreçlerin bir sonucudur. Günümüz Türkiye'sinde yaşayan insanların ortak payda etrafında birleşmesini sağlayanda budur.

Örnek Cevap Anahtarı

1.A 2.D 3.C

1. "Ecdadını unutanlar, kaynaksız ırmağa, köksüz ağaca benzerler."

Çin atasözünde yer alan bu ifade ile,

- I. geçmişe bağlılık,
- II. bilimsel araştırma,
- III. kimlik oluşumu

unsurlarından hangilerinin anlatılmak istenildiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

2. Tarihsel süreç içerisinde millî ve toplumsal kimliğin oluşmasında ana etken olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Irk
B) Dil
C) Coğrafya
D) Yönetim şekli
E) Din

3. Atatürk'ün,

- I. "Eğer bir millet büyükse kendisini tanımakla daha büyük olur."
- II. "Tarihini bilmeyen bir millet yok olmaya mahkûmdur."
- III. "Türk çocuğu, ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır."

sözlerinden hangilerinde tarih öğreniminin gerekliliği vurgulanmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

4. Tarih eğitimi her şeyden önce bugünkü uygarlığın nasıl meydana geldiğini öğretirken, uygarlığın tüm toplumların katkısıyla oluştuğu bilincini oluşturur.

Yalnızca bu durumun tarih eğitimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisini ifade ettiği söylenemez?

- A) Millî kimlik oluşturmayı
B) Evrensel değerlere sahip olmayı
C) Barış içinde yaşamayı
D) Ortak değerlere sahip çıkmayı
E) Kültürel mirası geliştirmeyi

5. Tarih öğreniminin faydaları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Komşu ülkelerle olan ilişkilerini sadece geçmişte yaşanan olaylara göre düzenlerler.
B) Atalarının tarihteki başarılarını öğrenen genç nesiller, onlarla övünür ve gurur duyarlar.
C) İnsanlardaki vatan ve millet sevgisini pekiştirerek millî kimliğin güçlenmesinde önemli rol oynar.
D) Milletçe yaşanan acı tatlı olayları anlatan kitapları okudukça fedakârlık ve dayanışma duygularıyla birbirlerine daha sıkı bağlanırlar.
E) Medeniyetlerine ait değerlere ve ülkelerine sahip çıkarak her türlü tehdide karşı bilinçli şekilde mücadele ederler.

6. Tarih, geçmişin ışığında bugünün anlaşılmasını ve yarına yön verilmesini sağlar.

Tarih biliminin bu özelliğinin,

- I. geçmişteki hataların tekrar edilmemesi,
- II. geleceğe yönelik doğru planlamalar yapılması,
- III. yazılı kaynaklara ihtiyacın azalması

durumlarından hangilerini sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

7. Aşağıda tarih bilimi ile ilgili farklı düşünürlerin ifadelerine yer verilmiştir.
- Dünü bilmeyen bugünü anlayamaz; bugünü anlamayan yarını göremez, yarını inşa edemez;hatta dünden gelen hamlelerin nedenlerini bile düşünemez.
 - Tarih; okuyana, kendi gözünün görme derecesine göre, yol gösteren bir kılavuzdur.
 - Tarih, insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgidir.
 - Tarihini bilmeyen milletler başka milletlerin avı olurlar.
 - Geçmişler geleceğe suyun suya benzemesinden daha çok benzer.

Bu ifadelerden hangisinin temel konusunun "tarih öğrenimi sayesinde geçmişten ders çıkarılması" olgusu üzerine kurulu olduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Mustafa Kemal bir konuşmasında; "Efendiler, yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekleri tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel ve her şeyden evvel Türkiye'nin istiklâline, kendi benliğine, millî ananelerine düşman olan bütün unsurlarla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir. Dünyanın milletlerarası durumuna göre böyle bir cidâlin lüzumlu kılacağı unsurlar ile donatılmamış olan fertlerle ve bu özellikte fertlerden meydana gelmiş toplumlara hayat ve istiklâl yoktur." demiştir.

Mustafa Kemal'in bu sözünde,

- millî bir eğitim sisteminin kurulması,
- tarihin gelecek kuşaklara aktarılması,
- eski yönetimlerin devam etmesi,

durumlarından hangilerine değinildiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'ni kurduktan sonra Türk tarihinin doğru kaynaklara dayandırılarak araştırılmasına büyük önem vermiştir. Türk tarihi ile ilgili bilimsel çalışmalar yapılabilmesi için 1931 yılında Türk Tarihi Tetkik Cemiyetini kurdu muştur. Atatürk mirasının bir bölümünü, daha sonra adı Türk Tarih Kurumu olan bu cemiyete bırakmıştır.

Atatürk'ün bu faaliyetlerinin,

- Türk tarihinin derinlemesine araştırılması,
- eski Türk devletlerinin yeniden kurulması,
- Türk kültürünün çağdaşlaştırılması

durumlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

10. Bir millet veya devlet kendi içine dönük kapalı bir hayat süremez. Mutlaka kendisinde olmayan bir şeyleri olanlardan temin etmek, projelerinde ihtiyaç duyduğu bilgi, teknoloji, maddi kaynak gibi unsurları diğer devletlerden elde etmek, dış politik hedeflerine ulaşmak için uluslararası ilişkilere yönelir. İşte milletin refahı ve devletin bekası için gerçekleştirilecek her türlü faaliyetlerde, planların hazırlanması, netleştirilmesi, uygulanması ve sonuçların değerlendirilmesi aşamalarında, geçmişte meydana gelenlerin farkındalığına dayanan bir tarih bilinci en temel başvuru kaynağıdır.

Buna göre tarih bilinci sayesinde devletlerin aşağıdaki alanlardan hangisinden daha çok tecrübe edindikleri söylenebilir?

- A) Ticaret B) Din C) Hukuk
D) Askerlik E) Diplomasi

Cevap Anahtarı

- 1.D 2.B 3.E 4.A 5.A 6.C 7.C 8.D 9.A 10.E